

Leefmilieu

19. Leefmilieu - klimaat - lokaal energie- en klimaatpact - ondertekening - goedkeuring

Verslag aan de raad

Voorstel aan de gemeenteraad om de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse steden en gemeenten, goed te keuren.

Ontwerpbeslissing

Motivering

Juridische gronden

Gelet op de internationale conferentie inzake milieu en ontwikkeling gehouden in Rio de Janeiro in 1992 en het internationaal verdrag van Kyoto van 1997 met betrekking tot het nemen van maatregelen ter bescherming van het klimaat en ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen;

Gelet op het ondertekenen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen door de federale overheid in New York in 2015 aangaande het engagement om aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te werken;

Gelet op het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030;

Gelet op het Regeerakkoord Vlaamse Regering 2019-2024 waarbij onder andere wordt gesteld: "Ook de Vlaamse en lokale overheden nemen hun verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld. Net zoals de Vlaamse Overheid zullen gemeenten, steden, intercommunales, OCMW's, provincies en autonome gemeentebedrijven worden gevraagd dat zij hun broeikasgassen met 40% reduceren in 2030 ten opzichte van 2015 en vanaf 2020 per jaar een energiebesparing van 2,09% realiseren op het energieverbruik van hun gebouwenpark (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed)";

Gelet op art. 2 van het Decreet Lokaal Bestuur: "De gemeenten zijn overeenkomstig artikel 41 van de Grondwet bevoegd voor de aangelegenheden van gemeentelijk belang. Voor de verwezenlijking daarvan kunnen ze alle initiatieven nemen. Ze beogen om bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van het gemeentelijk gebied.";

Gelet op het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 40 en 41;

Feiten en context

Gelet op de beslissing van de gemeenteraad van 23 maart 2016 waarbij het duurzaam energieactieplan en de bijhorende maatregelentabel in het kader van het burgemeestersconvenant werden goedgekeurd;

Gelet op de beslissing van de gemeenteraad van 25 april 2019 waarbij akkoord wordt gegaan met de toetreding tot het vernieuwde 'Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie' alsook de aansluiting bij het project 'Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen';

Gelet op de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 20 april 2020 waarbij de opdracht voor de opmaak van een klimaatadaptatieplan via het omgevingscontract van de provincie Oost-Vlaanderen werd goedgekeurd;

Gelet op de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 4 oktober 2021 waarbij de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact werd goedgekeurd;

Gelet op de brief van Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse regering van 22 juni 2021 met de vraag om het Lokaal Energie- en Klimaatpact goed te keuren op de gemeenteraad;

Gelet op de brief van SOLVA van 12 juli 2021 waarbij wordt meegedeeld dat zij het Lokaal Energie- en Klimaatpact op 6 juli 2021 hebben goedgekeurd en waarbij zij vragen aan alle Zuid-Oost-Vlaamse besturen om het Lokaal Energie- en Klimaatpact te ondertekenen;

Gelet op de mail van de provincie Oost-Vlaanderen van 30 juni 2021 waarbij zij aangeven dat zij het Lokaal Energie- en Klimaatpact ondersteunen;

Gelet op de mail van SOLVA van 20 september 2021 waarbij ze toelichting geven over het aanbod van SOLVA in het kader van het Lokaal Energie- en Klimaatpact waarbij ze 10 verschillende acties uitwerkten om lokale besturen te helpen bij het behalen van de concrete en ambitieuze klimaatdoelstellingen tegen 2030;

Overwegende dat volgende engagementen en doelstellingen voortvloeien uit de ondertekening van het Lokale Energie- en Klimaatpact:

Vlaanderen en de lokale besturen slaan, d.m.v. het Lokaal Energie- en Klimaatpact de handen in elkaar om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken. Aan de hand van concrete en herkenbare werven (zie hieronder) wil men inzetten op krachtadig beleid. Er wordt hierbij ingezet op een gelijktijdige bottom-up en top-down aanpak. Beide actoren, de Vlaamse overheid en de lokale besturen geven aan werk te maken van concrete engagementen zoals hieronder vermeld:

- Lokale besturen engageren zich om:
 - Het Burgemeestersconvenant 2030 te ondertekenen en uit te werken;
 - Een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% te realiseren in hun eigen gebouwen (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed);
 - Een reductie van de CO₂-uitstoot van hun eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% in 2030 ten opzichte van 2015 te realiseren;
 - Tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting te verLEDden;
 - Het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffing op hernieuwbare energie installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylons van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025;
 - Lokale warmte- en sloopbeleidsplannen op te maken;
 - Burgers, bedrijven en verenigingen te stimuleren om samen met het lokaal bestuur de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het Pact te behalen.
- De Vlaamse overheid engageert zich om:
 - Via het Netwerk Klimaat professionele ondersteuning te bieden aan de lokale besturen, zoals bepaald in het subsidiebesluit en de werkprogramma's;
 - Via andere partners binnen de Vlaamse overheid (bv. VEB met het SURE2050-project voor het publiek patrimonium) lokale besturen projectmatige ondersteuning te bieden;
 - Samen met de lokale besturen actief mee te werken aan het elimineren van de mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden in het realiseren van de ambities binnen dit Pact;
 - Haar eigen voorbeeldfunctie in te vullen en relevante actoren te overtuigen om het Pact te ondertekenen;
 - In samenspraak met het middenveld, onderzoeksinstellingen en de verschillende sectororganisaties de wederzijdse engagementen i.h.k.v. het Pact op te volgen en te stroomlijnen;
 - Aan lokale besturen (en/of andere actoren) de beleidsmaatregelen, voorzien door de Vlaamse, Federale en Europese begroting, actief en stelselmatig te promoten die nuttig kunnen zijn om mee de doelstellingen van het Pact te realiseren. Onder potentiële inbreng van de Vlaamse overheid in hoofdstuk 4 wordt dit waar mogelijk geconcretiseerd;
 - Ter bijkomende ondersteuning van de klimaatpactacties van de gemeenten die het Pact ondertekenen, in een extra jaarlijks budget van 10.000.000 euro, evenals een vast gedeelte van de vrij beschikbare middelen binnen het Vlaams klimaatfonds, te voorzien. Deze budgettaire engagementen kunnen aangepast worden in functie van het algemeen begrotingsbeleid.

Overwegende dat door de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact de stad Ninove aangeeft actie te ondernemen om de doelstellingen vermeldt in de onderstaande werven mee te helpen waarmaken:

Werv 1 - Laten we een boom opzetten

- Eén boom extra per Vlaming tegen 2030 (+6,6 miljoen bomen extra vanaf 2021 t.e.m. 2030)

- 1/2de meter extra haag of geveltuinbeplanting per Vlaming tegen 2030 (+3.300 km extra vanaf 2021 t.e.m. 2030)
- Eén extra natuurgroenperk per 1000 inwoners tegen 2030 (= 6.600 perken van 10 m² vanaf 2021 t.e.m. 2030)

Werk 2 - Verrijk je wijk

- 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030;
- 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 216 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030 (+12.000 projecten in 2030)

Werk 3 - Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar

- Per 1.000 inwoners 1 "toegangspunt" voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030 (=6.600 toegangspunten);
- Per 100 inwoners 1 laadpunt tegen 2030 (=66.000 laadpunten);
- 1 m nieuw of structureel opgewaarderd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030

Werk 4 - Water het nieuwe goud

- 1m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030 (= 6,6 miljoen m² ontharding);
- Per inwoner 1m³ extra opvang van hemelwateropvang voor hergebruik, buffering en infiltratie voor regenwater vanaf 2021 t.e.m. 2030 (=6,6 miljoen m³ extra regenwater dat wordt opgevangen voor hergebruik of infiltratie)

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen op 4 oktober 2021 besliste om het Lokaal Energie- en Klimaatpact te ondertekenen en dat per werk in 2020 bijvoorbeeld volgende acties mogelijk zijn:

Werk 1 - Laten we een boom opzetten

- Campagne geveltuinen waarbij we het subsidiereglement wordt gepromoot door gratis geveltuinen aan te leggen
- Verhogen van de subsidie voor het aanplanten van streekeigen groen (te voorzien in exploitatiebudget)
- Aankoop van gronden in de Diepe Straten voor het aanleggen van een stadsrandbos (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- Subsidie aan Natuurpunt voor bebossing in Aspelare (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- Toetreden tot het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen (te voorzien in exploitatiebudget)
- Aanleg van het Landschapspark Burchtdam (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)

Werk 2- Verrijk je wijk

- Project "Ninove renoveert!" verderzetten in samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen en SOLVA (te voorzien in exploitatiebudget)
- Coöperatief/participatief project windenergie Ninove-Zuid voor de bouw van 4 windturbines verder zetten (te voorzien in exploitatiebudget)

Werk 3- Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar

- Project voor het opstarten van autodelen verderzetten (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- Het fietspadennetwerk verbeteren onder andere door project fietssnelwegen (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- CO₂-neutraal wagenpark van het lokaal bestuur door het overschakelen op elektrische voertuigen (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)

Werk 4 - Water het nieuwe goud

- Opmaak hemelwaterplan (voorzien in exploitatiebudget)
- subsidie voor hemelwateropvang promoten (voorzien in exploitatiebudget)

Overwegende dat bovenstaande doelstellingen bepaald zijn voor Vlaanderen en dat de stad niet wordt aangesproken op het niet behalen van een doelstelling op gemeentelijk niveau;

Financiële gevolgen

Overwegende dat Vlaamse overheid een financiële ondersteuning voorzien heeft van minimaal € 131.844 in 2021 (uitgave in 2022); dat er wordt uitgegaan van 50% cofinanciering door de stad Ninove;

Overwegende dat de kosten verbonden aan de voorgestelde acties vervat zitten in het buget 2022 en de volgende jaren van het meerjarenplan;

Besluit

Artikel 1

Het besluit van het college van burgemeester en schepenen van 4 oktober 2021 wordt bekrachtigd. Er wordt akkoord gegaan met de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact. Per werf zijn in 2022 volgende acties mogelijk die kaderen in het Lokaal Energie- en Klimaatpact:

Werk 1 - Laten we een boom opzetten

- Campagne geveltuinen waarbij we het subsidiereglement wordt gepromoot door gratis geveltuinen aan te leggen
- Verhogen van de subsidie voor het aanplanten van streekeigen groen (te voorzien in exploitatiebudget)
- Aankoop van gronden in de Diepe Straten voor het aanleggen van een stadsrandbos (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- Subsidie aan Natuurpunt voor bebossing in Aspelare (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- Toetreden tot het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen (te voorzien in exploitatiebudget)
- Aanleg van het Landschapspark Burchtdam (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)

Werk 2 - Verrijk je wijk

- Project "Ninove renoveert!" verderzetten in samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen en SOLVA (te voorzien in exploitatiebudget)
- Coöperatief/participatief project windenergie Ninove-Zuid voor de bouw van 4 windturbines verder zetten (te voorzien in exploitatiebudget)

Werk 3 Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar

- Project voor het opstarten van autodelen verderzetten (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- Het fietspadennetwerk verbeteren onder andere door project fietssnelwegen (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)
- CO₂-neutraal wagenpark van het lokaal bestuur door het overschakelen op elektrische voertuigen (voorzien in investeringsbudget Meerjarenplan)

Werk 4 - Water het nieuwe goud

- Opmaak hemelwaterplan (voorzien in exploitatiebudget)
- Subsidie voor hemelwateropvang promoten (voorzien in exploitatiebudget)

Artikel 2

Dit besluit zal voor 5 november 2021 worden opgeladen in het digitaal loket van de Vlaamse overheid.